

(evveli öten şənəbə saylarımdızda)

- Θ, nemes, burda bizim pulnan na qəder pul var?
- Vay dədəm, vay. Θ, nə bilim, bir meşək. Özünə bir cip ala bilsən, özü de Rəmisiñkindən. O Surenin dranqələtini də et getsin.
- Hə, ele maa cip yaraşır dədeyin goru haqqı. Surenin maşını atmaram, amanatdı. Geri qayıdanda qaytar verəjəm özüne.
- Θ, sefəh-sefəh danişma, indiye Suren qalar?
- Bijn biridi. Dəyirmanın gözüne ölü salsan, altın-nan pırtıtıf dili çıxar.

Market Veliş bic-bic gülümsəyib dedi:

- Şaka, sen dədeyin Mazdokdakı goru, düzünü de, Surenin oğlunun bir suyu sənə oxşayı, arvadıyla aranı qatmamışan?

Şakir hırslıdı:

- Θ, nemes, oğraş-oğraş danişma. İstekanı çırparı təpəne. Surennən bür ton çörək yemiş. Kişi evin-də cörəh yedi kişinin arvadına-qızına baxmaz.

Market Veliş özünü yığışdırıldı:

- Θ, sen de özündən çıxmır. Bir qəletdi elədim də. Ermeni arvadları şirin olur, dedim, bəlkə tamahını saxlaya bilməmisen.

- Dədim də, oğraş-oğraş danişma. Özü də oğraş özünsən. Surenlə mən qardaş olmuşum, - dedi və sonra güldü; - amma onu düz deyirsən. Bir məselə var ey

Aqil Abbas

ÇAY QIRAGINDA BİTİB, SUSUZ QALAN AĞACLARIN SAĞLIĞINA... (Abdal-Gülablı Şakirin xatirəsinə)

(povestdən bir parça)

Sakir girdi kafeyə, televizorunu açdı ki, görsün olmayan dünyada ne var-ne yox. Politoloq Mübariz Əhməddöglü yene jurnalistləri başına yığıb ATƏT-i yixib-sürüyürdü. Televizor yenə sarsaqladı, kanalları qarışdırıldı. Sakir yenə televizorun tepəsinə bir-iki qapaz vurandan sonra televizor qayıdı evvəlki kanala.

Market Veliş:

- Şaka, televizoru şapalaqlayırsan, yoxsa danişanı?
- Elə ikisini də. Diyəsen bunun sekəda adəmi var. Ha vaxt tilvizeri açırsan, görürsən jurnalistləri yığıb başına.

- Şaka, indi sekə yoxdu ey, seka qaldı Sovet hökmətində. İndi Prezident Aparati var.

- Olsun Prezident Aparati, ne ferqi var ki?! Sen ölü, mən buna otarmağa on eşəş vermərəm, hardasa iki-sini itirəbən. Bu dənizdən bilirsən yadına ne düşür?

Hədilər təzə başlayanda Fantamas xəstəxanada yarlıdı. Ağdamın say-səsənə oğlanlarını çağırıb yanımı mən bu Qarabağ probleminin hellini tapmışam. Allahverdi, Eldar, Fred Asif, Xali Şahin yığışlı gedilər xəstəxanaya Fantamasın yanınakı bizi çağırıbmışan, ne məsələdir? Fantamas da qayıdır ki, Qarabağ məsələsi çox sadə bir işdi. Siz belə eliyin, Qorbaçovu, Amerikanın prezidentini, bərə Fransanın prezidentini çağırıb gel-sinən Ağdamda, oturax, man bunun yollarını onnara deym. Allahverdi də başını bulayıf deyir ki, baş üstə, Fantamas, Təhmasib göndərək, üçün də çağırıb Ağdam. Ele mənim restoranımda onnara bir qonaxlıx verər. İndi bu da tənəsu Fantamas kimi deyir ki, ATƏTDİ-nədi onun həmsəndləri oturub bu məsələni hell edəjədə.

Market Veliş:

- Θ, ne işinə qalib? Ona deyirler belə daniş, o da danişir də. Sən gel otur dominonu oyna.

Sakir:

- Θ, siz də o damnonu yığışdırın, siz telefon oynamırısz ey, sizinki pereqavornudu. İndi reis bura gələ-jəh. Gelif görse ki, qatmalı kişiler oturuf damno oynuyur, deyəjək ki, sizin tay-tuşdarınız Qarabağda vuruşur, siz de burda bağırı-bağıra damno oynuyursun. Ondansa durun kafeni sahmanı salın.

Dominonu yığışdırıldı. Bu vaxt yataqxanaların hə-yetinə bir polis maşını girdi ve Şakirin dünən tutub polise aparılan maşından düşdülər, həyətdəki camaat da polisləri görən kimi hamısı qaçıb girdi olmayan evlərində. Şakir gürüm tutdu:

- Belə cirarsız ey, aradan.

Sakir polislərə görəsə ki, xeyirdimi?

Polislər:

- Sən lənət, bir azdan reis gələcək, gəldik görək ne var-ne yox?

- Reisəy deyin narahat olmasın, təhlükəsizliyi tam təmin etmişəm. Hər yataqxananın üstüne bir snayper qoymuşam, hər qapıya da iki nəfər ki, çöle-icəri həs kesi buraxmasın.

Polisler:

- Zarafatindən qalmırsan da.

Bir az keçmiş xəber geldi ki, reis gelir, sonra məlum oldu ki, gelen reis deyil, yəne polis maşını. Gəldi dərdu yoluñ kənarında, içində də dörd nəfər polis düşdü. Və gəzisməye başladılar.

Nehayət, qabaqda reisin, arxada da İş Adamının bəhali maşınları girdilər yataqxanaların eyvanlarına, ordan baxırdılar, həyət dərüşməye cütəmildilər.

Reis maşından düşdü. Şakirin çox məhrəbin görüşdü, sonra da kafenin önündəki kişilərə bir-bir et tutdu. İş Adamiyla müdir də maşından düşdülər, başları ilə salanlaşdırıldı.

Reis Şakiri onlara da tanış etdi:

- Dədliyim Şakir budu.

İş Adami Şakiri bir süzdü, yondəmsiz sir-sifetinə baxıb reisə dedi:

- Θ, bu ki çobandı.

Sakir:

- Reis, axır ki qoynunlardan biri məni tanıdı.

İş Adami özündən çıxmış istədi, amma reisən sərt baxışlarını görüb dayandı.

Reis ona dedi:

- Çoban sensən ey, ele çoban olaraq da qalmışan.

Market Veliş tez çöldəki stollardan birinin üstüne sūfre saldı, stekan-nelbəti düzdü, qəndən-konfetdən qoyma, sonra gedib iki çaynik gətirdi. Şakir tapşırılmış ki, ayrıca kəkotu demə, Reis də adamı. Market Veliş çaynikləri qoyma stolun üstüne:

- Reis, biri temiz ısmayıllı kəkotusudu. Özüm yığışam, -sonra da reisən stekanına kəkotu çayı süzdü.

Reis:

- Şakir, bəs bu camaat hanı?

- Odur ey, eyvandan baxıllar. Gözdəri qorxuf, polisi gəren kimi qaçırlar.

- Denən düşsürən həyətə.

- Səra elə bilişlər yenə mitinqdi, gelif səni də bizim gözümüzə qatıf aparallar.

- Θ, camaat mən tuturam, məni kim tutacaq?

Sakir bir fıştırq verib eliyle işsə etdi:

- Θ, qorxmayıñ gelin bura, rəyis çağırır.

Yataqxanada nə qəder arvad-uşaq vardi töküldü həyətə. Reis hamıla hal-əhvəl tutdu, dedi ki, men də sizin kimi qacqınam, Göygə qacqın. Ele bil camaatın üzüna gün doğdu. Deli dəlini görəndə dəyəneyin dali-na çıxdığı kimi, qacqın da qacqını görəndə elə bil dəsəni kimi.

Reis:

- Ayınlı gəlmışım görüm ne problemləriniz var?

Həmi hay-külyə problemlərini danışmağa başlayanda Şakir çıçırdı:

- Ay camahat, bir-bir dana. Qoyun mən deyim. Rəyis, öyüñ qasqınkom gəlmişdi, dedi ki, burdan bir az xuraxda Qobuda qasqınlara çıxmərtəveli evlər təkib verəjələr. Ölme, eşşəyim, ölmə, yaz geler, yonja biter. O binalar navxat hazır olajax, heş qasqınkom da bilmir. Bu yataqxanaların dəmi dağlıq gedif. Yağan yağış evlərin içine yağır. Ləyən də tapmrix yağışın altına qoymaq.

Reis İş Adamina baxdı. İş Adami dərhal cibindən bir bloknot çıxırb Şakirin dediklərini qeyd etməyə başla-di.

Sakir:

- Sonra rəyis, suyumuz yoxdu. Camahat aşaadakı mehələdən vedrəyə, səhəngə su daşıyır. Düzdü, kənddə da suyumuz yoxdu, camahat eşşəyə daşıyır. Bura şəhər yeridi dana, eşşəy yoxdu, eşşeyin işini arvad-uşaq görür. İşığımızı da gündə bəs-altı defə kəsilər, tilvizerə də baxa bilmirik, görəh dünəyada nə var, nə yox.

Bu vaxt Market Veliş Şakiri dümsüklədi:

- Θ, deyənən kafenin televizoru da xarabdi.

Sakir:

- Θ, nemes, sən də bir dayan. Dediklərimi bu deyqədə düzəltdi, qaldı sənin tilvizerin.

Reis:

- O ne deyir?

- Heş, reyis, kafenin tilvizeri xarafdı, başına qapaz vurymaya göstərmir.

Reis:

- - Day na dərдинiz var? Molla gəlmışken, ölü ölsün.

Sakir:

- - Bir de qazımız yoxdu, hamı pletkədan istifadə edir. Ona görə də işix güjə düşür. Vallah, bir gün bir qısa qapamı olajax, bu yataxxanalar bomba kimi partidaya-

Jənə şəhərə dərhal Şakir girdi yataqxanalarla, İş Adamiyla

Müdir də onların ardınca. Vəziyyətə yerində tanış olub, dağlışlı təvəllüdən, qazlı sənən tilvizerin.

- O kekotu çayından birini de ver- - sonra da üzünü tutdu şadlı sarayının müdürüne - şofərini göndər bir təze televizor alsın, tərelək da alsın, gətirsin qurşun bu kafe.

Müdir:

- Bəlkə bir video-maqnitofon da alsın! - Pis olmaz, alsın da. Kasib düşməyəcəksən ha!

İş Adami:

- Reis, mənə tapşırığınız?

- - Sən sababdan fehələr təkərsən bura, yataqxanaların damını dəyişdirtdi, qırıq pencələrə şüse taxdırırsan, eyvanları rəngləndirərsən. Sonra da gedirsen demiriyol reisiniyanına, menim adımdan xahiş edirsin ki, bu yaxındakı stansiyadan yataqxanalarla işq versin, onlarda həmişə işq var. Sonra da baxarıq neyləmek lazımdı.

Camaat yər-yerdən alqış eləməye başladı:

- Reis, Allah bəlalarını saxlaşın.

- - Allah ölenlərinə rəhəm etsin.

- - Min budaq olasan.

- - Kasıb səni qacqınkomə sədr qoyaydlar.

Ele bə vaxt yataqxanaların həyetinə də bahalı bir maşın girdi, sürücü tez düşüb arxa qapını açdı və elə maşını kimi bahalı geymiş bir şəxs yavaş-yavaş yendi. Onu görən kimi reis qaldı ayağı, İş Adamiyla, şadlı sarayının müdürü de.

Şakir başa düşdə ki, bu kimdəse çox böyük adamdı. Maşından düşən şəxs yaxınlaşdı reisə, birce reisə gərədə.

- Reis, işçilər gelib dedilər ki, yəne burda mitinq var.

Sakir:

- - Reis, saa demədim ki, vallah, səni də bizim gözmüze qatıf aparajaxlar?

Reis:

- - Sən narahat olma.

Sakir üzündən tutdu lap bahalı maşından düşən şəxse, dedi:

- - Cənab başçı - - Şakir də, bura yiğilanlar da bildi ki, bu rayonun başçısı: - - Gəldim görüm ki, ne problemləri var, iki-üç gün problemlərini həll edərik.

Cənab Başçı:

- - Burda bir Şakir var, o kimdi, Bəxtiyar Vahabzadənin dostu?

Şakir çıçıda qabaq:

- - Mellim, menem, Avdal-Gülaflı Şakir, qarmonçalan Şakir, camaatın Şaka dediyi Şakir.

Cənab Başçı:

- - Men məllişməyil, cənab başçıyam.

Şakir:

- - Yeni cənab başçı məllişməyil hörmətlə olur?

Kənardakılar qasqıñzı elədilər ki, bir az ağıllı ol.

- - Θ, Şakirin-nəsən, Bəxtiyar müəllim deyib